

Sygn. akt I Ns 635/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Ogińska-Łągiewka

Protokolant: Anna Szwed

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 października 2015 r. w W.,

sprawy z wniosku M. G.,

o ustanowienie kuratora spadku po L. D. (1),

postanawia:

1. oddalić wniosek,
2. kosztami postępowania obciążyć wnioskodawcę.

Sygn. akt I Ns 635/15

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 666 § 1 k.p.c. do czasu objęcia spadku przez spadkobiercę Sąd czuwa nad całością spadku, a w razie potrzeby ustanawia kuratora spadku. Postępowanie o ustanowienie kuratora spadku toczy się w trybie nieprocesowym. Może ono być wszczęte na wniosek oraz z urzędu. Sąd wszczynając takie postępowanie z urzędu jeżeli uzna na podstawie okoliczności faktycznych, że ustanowienie kuratora jest potrzebne. Natomiast postępowanie toczy się na wniosek, w sytuacji w której taki wniosek zostanie złożony przez zainteresowanego. Krąg podmiotów zainteresowanych wzięciem udziału w sprawie o ustanowienie kuratora spadku wyznacza art. 510 § 1 k.p.c. Zgodnie z powołanym przepisem zainteresowanym w sprawie jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania. W związku z powyższym, aby uznać określoną osobę za zainteresowanego, musi ona wykazać interes prawny we wzięciu udziału w sprawie.

Wskazuje się, że interes prawny ma każdy, kogo praw może dotyczyć wynik postępowania. W nauce i orzecznictwie ta przesłanka na ogół rozumiana jest szeroko, aczkolwiek kwestii tej nie można oceniać in abstracto, w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego (zob. m.in. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów SN z dnia 26 stycznia 1973 r., III CZP 101/71, OSNC 1973, nr 7-8, poz. 118). Jak się powszechnie przyjmuje w nauce (m.in. B. D., J. G., W. S.), interes prawny może być bezpośredni (np. interes dotychczasowego właściciela w sprawie o zasiedzenie) lub pośredni (wierzyciel jednego z małżonków w sprawie o podział ich majątku wspólnego). Uznać należy, że orzeczenie merytoryczne w postępowaniu nieprocesowym może rozstrzygać nie tylko o prawach podmiotowych istniejących, lecz także tymczasowych (ekspektatywy). W sytuacjach wątpliwych należy przyjmować jako zasadę, jak słusznie zaznaczono w piśmiennictwie (J. J.), że status zainteresowanego powinny uzyskać te osoby, które - gdyby sprawa podlegała rozpoznawaniu w procesie - mogłyby wystąpić jako współuczestnicy materialni lub interwenienci (P. Telenga [w:] Komentarz aktualizowany do art. 510 Kodeksu postępowania cywilnego pod red. A. Jakubeckiego, LEX/el. nr 20154579640).

Szerokie rozumienie interesu prawnego jako przesłanki uznania określonej osoby za zainteresowanego w ujęciu art. 510 § 1 k.p.c., nie zwalnia Sądu od powinności dokonania oceny, na tle okoliczności każdej konkretnej sprawy, kto jest (powinien być) uczestnikiem postępowania. Podkreślenia wymaga, że w szczególności, nie jest zainteresowanym

ten, kto nie ma interesu wypływającego z prawa podmiotowego (por. uchwała SN z dnia 11 września 1991 r., III CZP 79/91, OSNC 1992, nr 5, poz. 69, postanowienie SN z dnia 11 grudnia 2013 r., IV CZ 96/13, LEX nr 1413598). O uprawnieniu do wzięcia udziału w postępowaniu nieprocesowym będzie decydował więc w każdym przypadku interes prawny. W sprawie o ustanowienie kuratora spadku mogą to być zatem wierzyciele spadku i osoby biorące udział w postępowaniach sądowych ze spadkodawcą, często osoby pozostające w sporach sądowych ze zmarłym, dłużnicy spadku, zapisobiercy (E. G., J. S., Postępowanie nieprocesowe, LEX 2015 nr (...)).

Wnioskodawca wskazał, że jego interes prawny w zainicjowaniu niniejszego postępowania polega na tym, że zawodowo zajmuje się on poszukiwaniem spadkobierców zmarłych oraz informacji o majątku wchodzącym w skład spadku, jako prowadzący cudze sprawy bez zlecenia. Stwierdził również, że wynik przedmiotowego postępowania dotyczy jego praw, ponieważ ponosi koszty poszukiwania spadkobierców i jeżeli zostanie ustanowiony kuratorem spadku to będzie mógł otrzymać wynagrodzenie za podjęte czynności oraz poczynione nakłady.

W ocenie Sądu wnioskodawca nie ma interesu prawnego w inicjowaniu niniejszego postępowania. Okoliczności na jakie powołuje się we wniosku nie dotyczą jego interesu prawnego, a interesu faktycznego, polegającego na uzyskaniu wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora spadku. Działalność zmierzająca do ustalenia spadkobierców zmarłego nie może uzasadniać interesu prawnego we wzięciu udziału w sprawie o ustanowienie kuratora spadku. Wnioskodawca nie należy do grona spadkobierców po L. D. (1), nie jest zapisobiercą oraz nie prowadzi żadnego postępowania, którego stroną powinni być następcy prawni L. D. (1). Nie jest on również wierzycielem zmarłego. Wynik niniejszego postępowania nie dotyczy również praw wnioskodawcy, ponieważ widoki na przyszłe potencjalne wynagrodzenie za pełnienie funkcji kuratora spadku nie dotyczą jego praw podmiotowych, a stanowią jedynie hipotetyczną możliwość uzyskania wynagrodzenia. Odnosząc te twierdzenia wnioskodawcy do przedstawionej wyżej definicji interesu prawnego, stwierdzić należy, że żadne z okoliczności przedstawionych przez wnioskodawcę nie wskazują na to, że niniejsze postępowanie dotyczy praw wnioskodawcy i to tych skonkretyzowanych, a nie tylko hipotetycznych.

Zgodnie z twierdzeniami wnioskodawcy, spadkodawca ma następców prawnych, którzy mogliby objąć spadek. Możliwość złożenia wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, jest uprawnieniem, a nie obowiązkiem spadkodawcy. Dlatego też Sąd nie działa z urzędu w celu ustalenia spadkobierców i nie prowadzi z urzędu postępowania o stwierdzenie nabycia spadku. Jeżeli spadkobiercy nie chcą prowadzić takiego postępowania, to jest to wyraz ich woli i nie ma podstaw do kwestionowania takiej decyzji. Obowiązkiem Sądu spadku jest jedynie zabezpieczenie spadku, w celu umożliwienia spadkobiercą objęcia spadku i niedopuszczenia do pogorszenia jego stanu.

Wnioskodawca wskazał, że do spadku po L. D. (2) wchodzi jedynie suma złożona do depozytu sądowego. Kwota złożona do depozytu może być wypłacona L. D. (2) lub jego następcą prawnym. W ocenie Sądu taki sposób zabezpieczenia spadku i praw spadkobierców jest wystarczający, a co za tym idzie nie ma potrzeby ustanawiania kuratora spadku. Złożenie do depozytu sądowego jest jednym ze sposobów zabezpieczenia spadku, który został przewidziany w art. 636 k.p.c. W związku z powyższym już sam ustawodawca stwierdził, że złożenie do depozytu sądowego jest wystarczającym sposobem zabezpieczenia spadku i nie stanowi zagrożenia dla praw spadkobierców. W literaturze wskazuje się, że depozyty są sposobem ustawowego zabezpieczenia wykonania zobowiązania w cywilnoprawnych stosunkach zobowiązaniowych (J. B.). Depozyty sądowe służą zabezpieczeniu realizacji już istniejącego lub przyszłego roszczenia w ten sposób, że gwarancją zaspokojenia jest przechowywany przedmiot, za który odpowiedzialność na podstawie ustawy ponosi Skarb Państwa (T. Demendecki [w:] Komentarz aktualizowany do art. 692 Kodeksu postępowania cywilnego pod red. A. Jakubeckiego, LEX/el. nr 458216).

Mając na uwadze powyżej wskazane okoliczności stwierdzić należy, że spadek po L. D. (1) został zabezpieczony w sposób prawidłowy i nie ma potrzeby ustanawiania kuratora spadku. Zgodnie z powołanym już art. 666 § 1 k.p.c. kurator spadku może być powołany przez Sąd (nawet w drodze postępowania wszczętego z urzędu) jedynie w sytuacji w której istnieje taka potrzeba. Na marginesie należy wskazać, że potrzeba zabezpieczenia spadku mogłaby zachodzić w sytuacji w której w skład spadku wchodziłaby nieruchomości bądź inne rzeczy ruchome i istniałaby obawa, że rzecz ta mogłaby zostać objęta przez osoby nieuprawnione.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.